

Nr 165.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa åtgärder för lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård; given Stockholms slott den 26 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkt 84, föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, för budgetåret 1937/1938 beräkna till Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård ett förslagsanslag av 50,000 kronor. Jag torde nu få ånyo anmäla detta ärende.

1934 års riksdag anhöll i anledning av två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 179 och II: 358) och under återopande av jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 80 i skrivelse den 23 maj 1934, nr 267, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande åtgärder till djursjukvårdens förbilligande för mindre bemedlade, boende på längre avstånd från veterinär, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Jordbruksutskottet, som i sitt förenämnda utlåtande tillstyrkt, att frågan bleve föremål för utredning, har därutöver anfört i huvudsak följande.

Huruvida en bidragsverksamhet i ungefärlig överensstämmelse med vad som gällde om provinsialläkares sjukvårdersättning lämpligen kunde införas beträffande veterinärsättningar eller om andra åtgärder borde komma till användning, kunde enligt utskottets åsikt icke avgöras förrän efter en närmare utredning, vid vilken även eventuell möjlighet att påräkna medverkan från landstingens sida torde vara värd beaktande.

Den 7 juni 1934 anbefalldes Kungl. Maj:t medicinalstyrelsen att verkställa den av riksdagen sålunda begärda utredningen samt att därmed jämte förslag i ämnet inkomma till Kungl. Maj:t.

Medicinalstyrelsen har med skrivelse den 11 november 1936 inkommit med utredning och förslag om billigare djursjukvård och därvid överlämnat av styrelsen infortrade yttranden i ämnet från samtliga länsstyrelser, lands- ting, hushållningssällskap och länsveterinärer. Över medicinalstyrelsens förslag hava utlåtanden avgivits dels den 14 januari 1937 av statskontoret, dels ock samma dag av svenska distriktsveterinärföreningens styrelse.

Innan jag ingår på medicinalstyrelsens förslag och de däröver avgivna utlåtandena vill jag först lämna en kort redogörelse för nu gällande bestämmelser rörande ersättning till veterinär för sjukbesök, d. v. s. av veterinär företaget, av kallelse föranlett besök för förrättning, m. m. Bestämmelser härom hava meddelats i veterinärtaxan av den 8 december 1933 (nr 630).

Distriktsveterinär äger att för enskild husdjursjukvård, som inom distrikt lämnas, erhålla arvode och i särskilda fall resekostnadsersättning enligt i taxan intagna bestämmelser, dock att, där arvode till högre belopp erbjudes, detta må mottagas. När i veterinärtaxan utrymme lämnas för arvodesbestämmande inom angivna gränser, skall av veterinären hänsyn tagas såväl till sjukdomsfallets natur samt det arbete, veterinären därpå måst nedlägga, som ock till den betalningsskyldiges förmåga att utgöra arvodet, dock att endast det lägsta beloppet må fordras av personer, som äro i ringa förmögenhetsvillkor.

För varje sjukbesök, som av veterinär på anmodan av djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall arvode, såvitt detta icke skall beräknas efter tid, utgå med ett i förhållande till avståndet till förrättningsstället avpassat, i veterinärtaxan närmare angivet belopp. Lägsta arvodet utgör 3—5 kronor och utgår då avståndet till förrättningsstället är 5 kilometer eller därunder. Särskild gottgörelse för återfärden utgår ej.

Veterinären skall befordras med tjänlig skjuts till och från sjukbesök på avstånd överstigande en kilometer. Därest veterinären ej hämtas, har han att själv ombesörja sin befordran till och från förrättningsstället. Resekost-

nadsersättning utgår i sådant fall antingen enligt de för taxeaomobil eller hästskjuts i allmänna resereglementet stadgade grunder eller — därest veterinären håller egen aomobil — för den del av färden, som icke överstiger 5 kilometer, med 30 öre för kilometer, för den del av färden, som

överstiger	5	men icke	10	kilometer,	med	25	öre	för	kilometer,
»	10	»	»	30	»	»	20	»	»
»	30	»	»	»	»	15	»	»	»

Därest veterinär icke håller egen aomobil, skall han söka träffa överenskommelse med aomobilägare om tillämpning av andra grunder, som medföra lägre ersättning, än som stadgas för taxeaomobil eller hästskjuts, samt är i sådant fall icke berättigad beräkna högre ersättning än han betalat.

Begagnar veterinär vid resa för sjukbesök järnväg eller ångfartyg eller annat i regelbunden trafik insatt fortskaffningsmedel eller måste vid sjukbesök vägen antingen i sin helhet eller till minst en kilometers längd tillryggaläggas på båt, till häst eller till fots, skall arvodet för besöket beräknas efter den tid, som åtgått för färden fram och åter. Arvodet utgår med 1 krona 50 öre för varje börjad timme intill tio timmar och för överskjutande tid med 1 krona för varje börjad timme, dock att arvodet för sådan resa icke i något fall må understiga 5 kronor. Utom arvode tillkommer veterinären i detta fall även resekostnadsersättning enligt de i allmänna resereglementet stadgade grunder.

Slutligen utgår särskilt arvode till veterinär för vissa i taxan särskilt angivna förrättningar såsom operationer, förlossningar m. m.

Vidare vill jag erinra att i kungörelsen den 29 juni 1926 (nr 293) angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, i det följande benämnd 1926 års kungörelse, meddelats i huvudsak följande bestämmelser.

Statsbidrag utgår till bestridande av kostnaderna för sjukbesök, som av vederbörande provinsialläkare eller extra provinsialläkare företages på avstånd, överstigande tio kilometer från läkarstationen. Statsbidrag utgår med tre femtedelar dels av den del av läkararvodet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del av läkarens resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från läkarstationen.

Berättigad till statsbidrag är person, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor.

Det åligger läkaren att tillfråga den sjuke eller den, som för dennes vård och underhåll ansvarar, huruvida förutsättningarna för statsbidrags erhållande föreligga. Därest så befinnes vara förhållandet, skall läkaren lämna vederbörande tillfälle att underskriva en blankett till försäkran, avgiven på heder och samvete, att nämnda förutsättningar äro för handen. Har läkaren emottagit en sålunda undertecknad blankett får han för sjukbesöket endast uppbära den del av arvodet och resekostnaden, som överstiger det beräknade statsbidraget. Statsbidraget rekvireras sedan av läkaren hos länsstyrelsen i länet. Har rekvisition av statsbidrag av länsstyrelsen icke bifallits, äger läkaren att avfordra vederbörande resterande arvode och resekostnadsersättning.

Medicinalstyrelsen, som vid infordrandet av förenämnda yttranden erinrat om bestämmelserna i 1926 års kungörelse, har i sin utredning inledningsvis

framhållit, att ett överbäggande antal av de hörda myndigheterna förordat statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares veterinära utgifter att utgå enligt liknande grunder, som de i nyssnämnda kungörelse angivna. Styrelsen har i detta sammanhang anfört i huvudsak följande.

De i riksdagsmotionerna och inkomna yttranden påtalade missförhållandena, såsom de höga kostnaderna, särskilt på längre avstånd, vore enligt styrelsens åsikt till men såväl för den mindre bemedlade, avlägset boende djurägaren och därmed för djurvården, som för tjänsteveterinären. Den förre, som ej kunde komma ut med de dryga utgifterna för veterinärs anlåtande, riskerade att förlora ett eller flera av för hans förmögenhetsförhållanden dyrbara husdjur. Veterinären åter tvingades understundom att nöja sig med en ringa, eventuellt ingen ersättning för besöket och måste själv stå för resten av eller för hela kostnaden.

Det vore otvivelaktigt en av det statliga veterinärväsendets viktigaste uppgifter att snarast möjligt råda bot på de påtalade olägenheterna. Den åtgärd, som härvid i första hand syntes böra komma i fråga, vore utfärdande av bestämmelser, liknande de i 1926 års kungörelse meddelade, avseende att bringa den mindre bemedlade djurägaren lindring i de veterinära utgifterna genom statsunderstöd. Härigenom skulle också veterinärerna särskilt i fattiga och vidsträckta distrikt förhjälpas ur sitt svåra läge.

Medicinalstyrelsen, som därefter upptagit till behandling vissa i yttrandena framförda yrkanden om att i en blivande kungörelse om djursjukvårdens förbilligande utvidgningar i vissa hänseenden borde vidtagas av de i 1926 års kungörelse angivna grunderna, har härom anfört i huvudsak följande.

Beträffande de kostnader, som vid den ifrågasatta hjälpverksamheten kunde komma att drabba det allmänna i stället för den enskilde, hade de myndigheter, som uttalat sig rörande bidrag från landstingen, avstyrkt ifrågakommande av bidrag från dessa. Medicinalstyrelsen funne för sin del, att såväl landstingens som landskommunernas eventuella bidrag till ifrågavarande kostnader borde bestämmas av kommunerna själva och ej utan deras instämmande lagfästas genom något Kungl. Maj:ts stadgande. De i en hithörande författning bestämda bidragen torde alltså böra helt och hållet åvila staten, liksom fallet vore med de enligt 1926 års kungörelse utgående bidragen. Härför talade ock den omständigheten att samtliga tjänsteveterinärer numera såsom statstjänstemän uppbure sin lön av staten.

Med anledning av att i vissa yttranden yrkats, att statsbidrag skulle utgå till kostnaderna för medicin betonade medicinalstyrelsen, under hänvisning till 1926 års kungörelse, vikten av att statsbidraget även enligt en blivande veterinär kungörelse begränsades till läkararvode och resekostnader. Att gå därutöver skulle föra för långt och taga i anspråk statens medel i en utsträckning, som ej rimligtvis kunde motiveras.

Vidare hade föreslagits, att djurägare, bosatta på större avstånd — exempelvis 2 mil — från närmaste veterinärs stationsort, måtte oberoende av deras ekonomiska ställning, vid anlåtande av tjänsteveterinär tillräknas rätt till statsbidrag med förslagsvis hälften av den godkända resekostnaden.

Medicinalstyrelsen erinrade för sin del, att den av riksdagen begärda, av Kungl. Maj:t anbefallda utredningen vore begränsad att avse mindre bemedlade djurägare, och på grund härav torde de ifrågasatta bestämmelserna om lindring i kostnadsbördan böra gälla endast dessa djurägare. Styrelsen

erinrade tillika, att 1926 års kungörelse tillkommit enbart för stödjande av mindre bemedlade.

Ett förslag, att för statsbidrags erhållande ej borde uppställas såsom villkor att den bidragssökande måste vara bosatt på visst minsta avstånd från veterinär, funne medicinalstyrelsen ej heller böra vinna avseende. Även i detta fall åberopade medicinalstyrelsen de i den anbefallda utredningen givna direktiven, som gällde djurägare boende på längre avstånd från veterinär. För övrigt kunde framhållas, att på kortare avstånd, högst så stora som det i 1926 års kungörelse för statsbidrag bestämda minimiavståndet av 10 kilometer, kostnaderna till arvode och reseersättning enligt veterinärtaxan vore så pass små (högst omkring 10 kronor), att de torde få anses överkomliga även för mindre bemedlade jämväl utan statsbidrag.

Ifrågasatt föreskrift att statsbidrag icke skulle utgå där est ersättning av allmänna medel erhöles i annan ordning — exempelvis i fråga om tuberkulos samt mul- och klövsjuka — för täckande av arvodes- och resekostnader till veterinär syntes icke styrelsen vara erforderlig. Om en tillkallad veterinär upptäckte, att ett sjukdomsfall vore av epizootisk natur, vore han pliktig vidtaga de åtgärder, som för varje särskilt fall stadgades i lagen den 12 april 1935 om bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar samt kungörelsen samma dag med närmare föreskrifter angående bekämpande av nämnda sjukdomar, varefter dessa författningar omedelbart trädde i tillämpning. Någon ersättning enligt praktiktaxan från djurägaren till veterinären för undersökning av sjukdomsfallet erfordrades då icke.

Ett förslag att statsbidrag skulle utgå allenast då veterinärbesök o undgängligen påkallades för vård av sjuka eller skadade hästar, nötkreatur, svin, får eller getter, kunde enligt styrelsens mening för anleda farhåga hos mången djurägare att kostnaden för ett veterinärbesök på grund av en motsatt åsikt hos veterinären angående graden av dess nödvändighet skulle komma att i sin helhet påvila djurägaren. Denne skulle kanske då icke tillkalla veterinär förrän sjukdomen fullt utbrutit och dyrbar tid sålunda gått förlorad.

Även om statsbidrag beviljades till lindring i utgifterna för djursjukvården, komme ett avhållande moment, ägnat att förhindra missbruk vid veterinärens tillkallande, att ligga i de kostnader, som alltjämt vore förenade med anlåtande av veterinär. Styrelsen uttalade sig fördenskull bestämt mot införande av ett dylikt stadgande. I 1926 års kungörelse förekomme ej heller någon liknande föreskrift.

Slutligen hade framförts ett förslag, att statsbidrag skulle utgå oberoende av om veterinären uppsöktes i sin bostad eller om han hade att företa längre eller kortare resa till förrättningsstället. Djurägaren borde själv vidkännas viss del av den sammanlagda ersättningen åt veterinären, medan återstoden helt skulle gäldas av statsmedel. En gradering av bidragets storlek borde dock ske allt efter storleken av vederbörandes taxerade inkomst.

Styrelsen erinrade i anledning härav, att de riksdagsmotioner, som ursprungligen föranlett ifrågavarande utredning talade om kostnaden för att »hämta veterinären», givetvis till förrättningsstället, ävensom att uttrycken i Kungl. Maj:ts skrivelse om utredningen syntes hava samma innebörd. Då statsbidrag till kostnad för rådfrågning av veterinären i hans bostad således ej i detta sammanhang torde vara avsedd, syntes nyssnämnda förslag ej böra vinna avseende.

Medicinalstyrelsen har därefter framhållit, att i åtskilliga yttranden framförts yrkanden om att de i 1926 års kungörelse angivna *grunderna för statsbidrag till arvode och resekostnader* icke måtte oförändrade intagas i en blivande kungörelse rörande statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård. Sålunda ha framförts tre olika förslag, att statsbidrag till arvodet skulle utgå med $\frac{3}{5}$ av det belopp, som överstege respektive 4, 5 eller 6 kronor. I ett av dessa fall har därjämte förordats, att i arvodet skulle inräknas det särskilda arvode, som utginge till veterinär för operation e. dyl. Vidare ha framförts följande två förslag, nämligen att statsbidrag till arvode skulle utgå med $\frac{1}{3}$ av det belopp som överstege 10 kronor samt att statsbidrag till arvodet skulle utgå med hela det belopp, som överstege 5 kronor. I åtskilliga yttranden har förordats, att djurägaren skulle betala hela arvodet, under det att staten skulle betala resekostnaderna i sin helhet eller till mera avsevärd del. Vidare har föreslagits, att staten helt eller delvis skulle betala sammanlagda arvodess- och resekostnaden till den del denna överstege visst belopp. De olika belopp, som i detta hänseende förordats, äro respektive 5, 8, 10, 12 och 15 kronor.

I de yttranden, vari förordats jämkningar enbart av grunderna för statsbidrag till resekostnaderna, har bland annat framförts följande olika förslag, nämligen att statsbidraget skulle utgå med $\frac{3}{5}$ av den del av kostnaden, som överstege 5 kronor, med $\frac{3}{5}$ av kostnaden för den del av resan, som fölle utanför ett avstånd av 25 kilometer, med $\frac{1}{2}$ av kostnaden för den del av resan, som överstege enligt ett förslag 10 kilometer och enligt ett annat förslag 15 kilometer, samt med $\frac{2}{3}$ av kostnaden för den del av resan, som fölle utanför ett avstånd av 20 kilometer. Vidare har föreslagits, att statsbidrag skulle utgå med $\frac{3}{5}$ av den del av resan, som fölle inom ett avstånd av 10—40 kilometer, medan staten skulle betala hela kostnaden för över-skjutande vägsträcka. Slutligen har föreslagits, att staten skulle betala hela kostnaden för den del av resan, som överstege 20 kilometer.

Medicinalstyrelsen har i anledning av de olika förslag, som sålunda framförts rörande grunderna för statsbidrag till arvode och resekostnader, för egen del anfört i huvudsak följande.

Vid tillämpning av grunderna i 1926 års kungörelse, sammanställda med veterinärtaxans och resereglementets bestämmelser, erhöles följande resultat beträffande statsunderstödet och djurägarens kostnader på nedannämnda avstånd med respektive fortskaffningsmedel, varvid för överskådlighetens skull inberäknats endast arvodet enligt stadgandena i 4 §, ehuru vid beräkning av statsbidrag på veterinärens arvode hänsyn givetvis borde tagas till taxans samtliga bestämmelser om arvodesersättning.

Översikt.

Statsbidrag kronor		Djurägarens kostnader kronor
<i>15 kilometers resa</i>		
1: 98	med taxebil.....	12: 92
1: 80	med annan bil (hästskjuts)	12: 20
1: 20	med egen bil	11: 30
<i>20 kilometers resa</i>		
3: 96	med taxebil	15: 24
3: 60	med annan bil (hästskjuts).....	14: 40
2: 85	med egen bil.....	12: 65
<i>40 kilometers resa</i>		
13: 68	med taxebil	22: 72
12: 60	med annan bil (hästskjuts).....	21: 40
9: 15	med egen bil	17: 35
<i>50 kilometers resa</i>		
18: 24	med taxebil	25: 76
16: 80	med annan bil (hästskjuts).....	24: 20
11: 55	med egen bil	18: 95
<i>100 kilometers resa</i>		
41: 04	med taxebil	40: 96
37: 80	med annan bil (hästskjuts).....	38: 20
23: 55	med egen bil	26: 95
<i>150 kilometers resa</i>		
63: 84	med taxebil	56: 16
58: 80	med annan bil (hästskjuts).....	52: 20
35: 55	med egen bil	34: 95.

Vid 5 och 10 kilometers avstånd från veterinärstationen vore kostnaderna relativt små, i förra fallet omkring 6 kronor och i senare fallet omkring 10 kronor. I sådana fall skulle vid tillämpning av förenämnda bestämmelser ej utgå statsbidrag, som ifrågakomme först utanför ett avstånd av 10 kilometer från stationen. Vid 15 kilometers avstånd utginge däremot statsbidrag å resekostnaden, varemot lägsta arvudet vid denna väglängd, vilket blott uppginge till 5 kronor, ej betingade statsbidrag. I flertalet fall — åtminstone i södra och mellersta Sverige — torde avstånden ligga mellan 10 och 20 kilometer.

Av förestående översikt framginge att staten skulle lämna ett värdefullt bidrag till de med veterinärbesök förenade kostnaderna för arvode och resekostnader. På större avstånd (intill omkring 100 kilometer) finge den enskilde vidkännas den proportionsvis större andelen av kostnaderna. På ännu större avstånd (omkring 150 kilometer) bleve återigen statens andel den större.

Styrelsen ville understryka, att — såsom vid anbefallningen av ifrågavarande utredning förutsatts — ett visst avstånd från veterinärstationen med därav föranledd hämtning av veterinären till förrättningsstället borde fastställas såsom villkor för statsbidrags utgående vid utfärdande av nu ifråga-

satta föreskrifter. I likhet med stadgandena i 1926 års kungörelse föresloge styrelsen, att detta avstånd bestämdes till 10 kilometer.

Vid övervägande av de många sinsemellan olikartade förslagen hade medicinalstyrelsen icke funnit bärande skäl föreligga för en avvikelse från grunderna i 1926 års kungörelse. Under det tiotal år denna varit i tillämpning hade den befunnits vara till värdefull hjälp för därmed avsedda mindre bemedlade patienter. Intet talade emot att de i densamma fastställda grunderna ej komme att verka i samma riktning om de tillämpades på mindre bemedlade djurägare på landsbygden.

Vidkommande frågan, vilka yrkesidkare, som böra vara berättigade till statsbidrag, samt vilka husdjur, som böra berättiga till dylikt bidrag, har medicinalstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Beträffande frågan om vilka yrkesidkare, som kunde tänkas bliva delaktiga av statsbidrag till sjukvårdskostnader, hade ett stort antal myndigheter funnit förmånen av statsbidrag böra förbindas med ägande eller brukande av jordbruks- eller annan fastighet.

Vidare hade föreslagits, att statsbidrag ej borde utgå till person, som yrkesmässigt bedreve kreaturshandel.

Medicinalstyrelsen funne för egen del skäligt, att mindre bemedlad jordbrukare borde åtnjuta statsbidrag till kostnader, förorsakade av sjukvård av de husdjur, vilka han för sin näring hölle på fastigheten. Någon anledning att utesluta brukare (arrendator) förefunnes icke; tvärtom torde väl denne ofta vara i minst lika trängande behov av hjälp som jordägare. Lika otvivelaktigt syntes emellertid enligt styrelsens uppfattning understöd böra lämnas åt vissa andra djurägare. Styrelsen syftade härvid på sådana, som eventuellt utan att idka jordbruk, d. v. s. odla säd på av vederbörande ägd eller brukad fastighet, för sin näring eller för sitt uppehälles skull hade husdjur. Bland dessa befunne sig de skogsarbetare, som — med eller utan jordbruk — hölle häst, kanske blott under avverknings säsongen, för utförande av timmerkörslor. Utom till dessa måste enligt styrelsens mening hänsyn tagas även till många andra obemedlade, nämligen sådana, som för sin nödtorftiga näring eller för sitt hushållsbehov hade husdjur, exempelvis en eller ett par kor eller mindre husdjur. Hit hörde åtskilliga egnahemsägare, vilka ej kunde räknas som jordbrukare.

Med avseende på ifrågavarande djurägare, som hölle husdjur för sin hushålls näring, t. ex. jordbrukets eller skogskörselns skull eller för sitt livsuppehälle, förefunnes, när de vore mindre bemedlade, ett starkt socialt intresse att genom bidrag till de dyra kostnaderna vid veterinärs anlitande bringa dem en välbehövlig hjälp.

Något sådant intresse kunde emellertid ej sägas vara för handen vid yrkesmässig kreaturshandel, där djuren inköptes för att säljas eller bytas bort. Att märka vore även, att statsunderstöd åt en handelsnäring skulle kunna medföra alltför vittgående ekonomiska konsekvenser. Beträffande kreaturshandels utövare torde för övrigt gälla, att de merendels vore bosatta i tätare befolkade trakter på relativt kort avstånd från veterinär.

I övrigt hade flertalet myndigheter förordat, att bestämmelserna i 1926 års kungörelse om att rätten till statsbidrag skulle knytas till visst taxerat belopp och till visst taxeringsvärde å ägd eller brukad jordbruksfastighet i huvudsak skulle bibehållas. Åtskilliga myndigheter hade dock förordat vissa ändringar i fråga om det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt eller beloppet av fastighetens taxeringsvärde eller i annat avseende. Sålunda hade förordats, att vid en tillämpning av

1926 års kungörelse på veterinära kostnadsfrågor mera hänsyn än i kungörelsen måtte tagas till vederbörandes allmänna ekonomiska ställning. Vidare hade föreslagits, att såsom grund för bidragsbehovet skulle läggas det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet därvid såsom gränsvärde förordats i ett fall 1,000 kronor samt i ett annat fall 2,000 kronor.

Dessa förslag skulle enligt medicinalstyrelsens mening leda till orimliga konsekvenser, i det att även med det lägre gränsvärdet (1,000 kronor) i ett flertal fall personer, för vilka det taxerade beloppet uppginge till 3,000 kronor, ja ända till 3,500 kronor, skulle komma i åtnjutande av föreslagna lättnader i ekonomiskt hänseende. Härigenom skulle en allt för hög procent skattebetalare på landsbygden komma i åtnjutande av det ifrågasatta statsbidraget.

Medicinalstyrelsen funne i fråga om berättigande till statsbidrag inga välgående skäl vara anförda för frångående av de i 1926 års kungörelse fastställda, under flera år beprövade grunderna. Styrelsen föresloge alltså, att motsvarande bestämmelser fastställdes rörande djursjukvården.

I en del yttranden hade förordats, att statsbidrag borde utgå endast för vård av vissa djurslag. Sålunda hade framförts förslag, att statsbidrag endast skulle utgå för vård av sjuka eller skadade hästar, nötkreatur, svin, får eller getter, eller att statsbidrag endast skulle utgå vid sjukdomsfall hos hästar och nötkreatur över ett halvt års ålder. Slutligen hade uttalats det önskemålet, att vid bestämmande av statsbidrag för djursjukvården borde tagas under prövning huruvida statsbidraget vore skäligen med hänsyn till det djurvärde, som sjukvården avsåge att rädda.

Med beaktande av att ett djur med lågt marknadsvärde kunde vara av ekonomisk betydelse för sin ägare ville styrelsen framhålla, att risken för statsbidrags utgående till sjukvård av vissa djur såsom svin, får eller höns vore ingen eller ringa, därför att påkallande av veterinärs besök icke eller åtminstone ytterst sällan förekomme för individuell sjukdom hos dessa djur utan endast när »mass-sjukdom» inträffade bland dem, såsom då en besättning helt eller till avsevärd del vore angripen, t. ex. då hönsbesättning insjuknat av förgiftning eller dylikt.

Vid bestämmande av de djur, till vilkas sjukvård statsbidrag borde utgå, torde synpunkten att djuren vore till nytta för sin ägares jordbruksnäring eller annan näring eller för nödtoftigt tillgodoseende av dennes hushållsbehov vara avgörande.

På grund av vad sålunda framhållits funne medicinalstyrelsen något uppräknande av särskilda husdjurslag icke vara erforderligt. Däremot borde uttryckligen från statsbidrag undantagas vissa djurslag, till vilkas sjukvård statsbidrag ej skäligen syntes böra ifrågasättas. Husdjur av sistnämnda slag vore hundar och katter. Enligt ett rättsfall, som avgjorts genom högsta domstolens utslag den 30 mars 1935, syntes i rävgårdar eller rävfarmar hållna rävar vara att hänföra till husdjuren. Då sjukvården av dessa djur näpneligen kunde anses avsedd att inbegripas i det med ifrågavarande utredning åsyftade statsunderstödet, borde beträffande hundar och katter förslaget undantag även omfatta i rävfarmar hållna rävar.

Beträffande frågorna om *avgivande av försäkran rörande förutsättningarna för statsbidrags erhållande, om formen för statsbidrags utbetalande samt om skyldighet för djurägare att ersätta veterinär därest statsbidrag ej utbetalas* har medicinalstyrelsen anført bland annat följande.

Flertalet myndigheter hade förordat bestämmelser överensstämmande med 1926 års kungörelse. I några yttranden hade dock ansetts lämpligt, att veterinär av djurägare skulle erhålla full likvid för sitt besök, varefter djurägarerna hade att uttaga statsbidraget.

Medicinalstyrelsen funne för sin del det i 1926 års kungörelse föreskrivna tillvägagångssättet vara att föredraga. Detta syntes styrelsen följa därav att, om, såsom föreslagits, statsbidrag författningsenligt skulle utgå, djurägaren, sedan han erlagt honom åliggande andel i kostnaderna, befriades från allt bestyr med statsbidragsandelen, vars ordnande helt bleve en myndigheternas, veterinärens och länsstyrelsens angelägenhet. Den tid, veterinären behövde »ligga ute med pengarna», behövde ju ej bliva lång, då han ägde utfå statsbidraget av länsstyrelsen. Såvitt vore för styrelsen känt hade ingen olägenhet försports av förevarande stadgande i 1926 års kungörelse. Styrelsen föresloge att den i kungörelsen angivna proceduren såsom enklast och redigast komme till användning även vid utbetalande av statsbidrag till veterinära kostnader.

Slutligen har medicinalstyrelsen redogjort för *vissa ytterligare förslag till djursjukvårdens förbilligande*, som framkommit under ärendets beredning. Styrelsen har i detta sammanhang anfört i huvudsak följande.

Förslag hade framförts dels om en allmän sänkning av avgifterna i gällande veterinärtaxa, dels ock om sänkning av veterinär-taxan i vad den avsåge sjukbesök å längre avstånd.

Medicinalstyrelsen ansåge, att veterinärtaxan, som tillkommit efter sakkunnig utredning med särskild hänsyn tagen till distriktsveterinärernas löneställning, ej krävde någon revision. I samband härmed ville styrelsen framhålla att taxan trätt i tillämpning så sent som den 1 januari 1934, varför längre tid torde erfordras för inhämtande av erfarenhet rörande behov av ändringar i samma taxa.

Därest av Kungl. Maj:t utfärdades kungörelse angående förbilligande av djursjukvården, syntes emellertid i sammanhang därmed sådan ändring av veterinärtaxans 2 § 2 vara erforderlig att däri intoges föreskrift motsvarande den i provinsialläkartaxan § 1 mom. 2 meddelade, »att under alla förhållanden endast det lägsta beloppet må fordras av personer, som äro berättigade till statsbidrag» eller eljest vore i ringa förmögenhetsvillkor.

Bland andra framställningar, avsedda att i första hand tillgodose mindre bemedlade djurägares intressen, märktes förslag om kreatursförsäkringsverksamhet, understödd med allmänna medel, samt om anordnande av regelbundna veterinära mottagningar på avlägsna platser inom distrikten.

Vad först anginge förslaget om kreatursförsäkring funne medicinalstyrelsen för egen del detta innebära ett gott uppslag, ägnat att stödja djurägare i deras strävanden för en bättre djurvård. En förutsättning för att försäkringen ifråga skulle lända de mindre bemedlade djurägarna till gagn vore emellertid, att densamma ej bleve en frivillig angelägenhet utan att den gjordes obligatorisk för sistnämnda slag av djurägare. Då emellertid för regelrandet av ifrågavarande verksamhet tarvades en försäkringsteknisk utredning, vore medicinalstyrelsen ej i tillfälle att innan en sådan ägt rum närmare uttala sig i ämnet.

Vidkommande frågan om anordnande av veterinära mottagningar på avlägsna platser inom distrikten hade medicinalstyrelsen, med hänsyn till vad som framkommit under ärendets beredning, funnit utredning i ämnet böra verkställas med avseende på de fyra nordligaste länen. Till följd härav hade styrelsen i skrivelse den 29 juni 1936 till länsstyrelserna

därstädes anhållit, att dessa ville anmoda länsveterinärerna att, efter hörande av distriktsveterinärer i distrikt, där tjänsteresor för veterinära mottagningar å regelbundet återkommande tider kunde anses erforderliga, avgiva yttrande i ämnet samt jämte eget utlåtande därmed inkomma till styrelsen.

Nämnda länsstyrelser hade därefter med avgivna yttranden inkommit med utlåtanden i ämnet, varefter länsstyrelsen i Västernorrlands län inkommit med ytterligare en skrivelse.

Berörda yttranden vore huvudsakligen av följande innehåll.

Länsveterinären i Västernorrlands län hade meddelat, att regelbundna mottagningar vore önskvärda inom åtta av länets distrikt medan de i två distrikt ej vore erforderliga. Länsveterinärens yttrande hade åberopats av länsstyrelsen.

Länsveterinären i Jämtlands län hade ansett att de ifrågasatta mottagningsresorna skulle bliva av stor betydelse för djursjukvårdens förbättrande och förbilligande. Länsstyrelsen i samma län, som icke haft något att erinra mot mottagningsresornas införande, hade framhållit, att, med hänsyn till den växlande uppfattningen hos distriktsveterinärerna om mottagningarnas nytta, den föreliggande utredningen, vilken för att bliva fullt objektiv tarvat yttranden även från djurägarna, knappast kunde anses utgöra ett riktigt uttryck för behovet av ifrågavarande resor och därmed förenade kostnader.

Länsveterinären i Västerbottens län, vars yttrande länsstyrelsen åberopat, hade tillstyrkt mottagningsresors anordnande men påvisat, att, om veterinären bleve alltför upptagen av resorna, dessa skulle verka hindrande på hans möjlighet att tjäna sitt distrikt. Vissa distriktsveterinärer i länet hade framfört betänkligheter mot en övergång till ett system med mottagningsresor.

Länsveterinären i Norrbottens län hade bland annat framhållit, att enligt hans uppfattning veterinär, som bleve bunden av mottagningsresor å bestämda tider, måste eftersätta andra sjukresor, som sedan kunde visa sig ha varit mera nödvändiga. Länsveterinären hade ifrågasatt om icke regelbundna mottagningar borde begränsas till ett fåtal platser inom varje distrikt. Företräde borde således lämnas åt den hjälpform, som innebure bidrag till mindre bemedlades anlitande av veterinär.

Till länsveterinärens yttrande hade länsstyrelsen i Norrbottens län anslutit sig.

Medicinalstyrelsen erinrade i detta sammanhang att enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 10 november 1933 (nr 606) angående tillämpningen av civila avlöningsreglementet å distriktsveterinärer medicinalstyrelsen ägde — där det befunnas önskvärt att distriktsveterinär hade fast mottagning jämväl å annan plats än stationsorten — efter vederbörandes hörande härom meddela föreskrift, för den händelse kommun eller enskild sammanslutning förbundit sig att bestrida kostnaderna för distriktsveterinärens inställelse å och återresa från platsen ifråga.

För egen del ville medicinalstyrelsen framhålla, att av en jämförelse mellan bestämmelserna i förenämnda kungörelse 606/1933 och i ärendet avgivna förslag framginge, att enligt de förra kostnaderna för veterinärens »inställelse å och återresa från» mottagningarna å annan plats än stationsorten vore avsedda att påvåla kommunerna, medan enligt de senare kostnaderna för mottagningar skulle utgå till 75 % av statsmedel och till 25 % av kommunala medel. De i ärendet föreslagna åtgärderna kunde således ej vidtagas med stöd av förenämnda kungörelse, utan skulle för deras åvägbringande erfordras särskilda, av Kungl. Maj:t för ändamålet lämnade föreskrifter. Vidare borde beaktas, att, såsom länsveterinären i Västerbottens län i sitt yttrande framhållit, ifrågavarande mottagningsresor otvivelaktigt komme att

lägga hinder i vägen för tjänsteveterinärens instruktionsenliga skyldighet att å stationsorten vara tillgänglig för allmänheten. Enligt vad medicinalstyrelsen hade sig bekant talade dessutom erfarenheterna från de så kallade fasta mottagningar, som tidigare ägt rum, ej odelat för ett fortgående i denna riktning. De meningar, som uttalats i ärendet, vore också varandra så motsatta, att något förslag ej torde kunna byggas på dem. Vidare syntes starka skäl tala för att man — för den händelse det av medicinalstyrelsen utarbetade förslaget till kungörelse angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård bleve av Kungl. Maj:t och riksdagen antaget — avvaktade verkningarna av kungörelsens bestämmelser, innan frågan om veterinära mottagningar å avlägsna platser upptoges till slutlig prövning. Medicinalstyrelsen funne således ej skäl att nu göra någon framställning om någon Kungl. Maj:ts åtgärd för ifrågakvarande ändamål.

Vidkommande rikets indelning i veterinärdistrikt, vilken enligt i vissa yttranden uttalad åsikt försatt i synnerhet mindre bemedlade djurägare i ett försvårat läge, hade medicinalstyrelsen i skrivelse den 29 augusti 1936, angående proposition till riksdagen om anvisande av anslag till veterinärstaten för budgetåret 1937/1938, föreslagit bildandet av 9 nya distrikt.

Utom inrättandet av dessa 9 distrikt, föresloge styrelsen därjämte bildandet av ett Kiruna veterinärdistrikt omfattande Jukkasjärvi och Karesuando kommuner med station i Kiruna. För tillkomsten härav talade dels den omständigheten att i Kiruna numera köttbesiktningstvång vore gällande, vilket oundgängligen krävde en veterinärs närvaro på platsen, dels ock behovet av minskning av de stora reseavstånden med därav följande olägenheter för veterinären och djurägarna.

Medicinalstyrelsen har slutligen under åberopande av vad i utredningen anförts hemställt, att Kungl. Maj:t måtte

dels utfärda kungörelse i enlighet med av styrelsen utarbetat förslag (*Bilagor*),

dels föreslå riksdagen att för budgetåret 1937/1938 till statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor,

dels förordna om sådan ändring av 2 § 2. i veterinärtaxan, att slutet av detta moment erhöles följande lydelse: »dock att endast det lägsta beloppet må fordras av personer, som äro berättigade till statsbidrag enligt gällande bestämmelser om lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård eller eljest äro i ringa förmögenhetsvillkor»,

dels ock utverka, att — utöver de i styrelsens skrivelse den 29 augusti 1936 begärda 9 nya veterinärdistrikten — måtte inrättas ett nytt Kiruna veterinärdistrikt, att distriktet måtte hänföras till VII lönegruppen för distriktsveterinärtjänster, samt att erforderliga medel till avlöande av distriktsveterinären i distriktet finge utgå av det under veterinärstaten uppförda förslagsanslaget till avlöningar.

Statskontoret har anført i huvudsak följande.

I likhet med riksdagens jordbruksutskott och medicinalstyrelsen ansåge statskontoret goda skäl tala för att åtgärder vidtoges för åstadkommande av lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djur-

sjukvård, och hade ämbetsverket fördenskull intet att erinra mot att statsbidrag — i likhet med vad fallet redan vore beträffande den humana sjukvården på landsbygden — i lämplig utsträckning utginge till omförmälda djurägare.

Vad medicinalstyrelsen i sådant avseende föreslagit funne statskontoret lämpligt och väl avvägt. Visserligen kunde det måhända ifrågasättas, om icke minimilängden å av veterinär företagen förrättningsresa, för vilken kostnaderna delvis skulle täckas med statsbidrag, borde utsträckas något utöver föreslagna tio kilometer från veterinärstationen — åtminstone till dess någon erfarenhet vunnits rörade verkningarna av de föreslagna bidragsbestämmelserna. Med hänsyn emellertid till vad medicinalstyrelsen anfört till stöd för sitt förslag i denna del och under erinran att de statsbidrag, som vid kortare resor skulle komma att utgå till bestridande av vederbörande veterinärs resekostnader, syntes komma att uppgå till relativt mindre belopp, ville statskontoret icke heller på denna punkt föreslå någon ändring.

Vidkommande det förslag till kungörelse i förevarande ämne, som framlagts av medicinalstyrelsen, hade den granskning av förslaget, som statskontoret företagit, icke givit anledning till erinran i andra delar än följande.

I första stycket i 3 § torde i överensstämmelse med den omförmälda förordningens rubrik böra framför »inkomst- och förmögenhetsskatt» insättas ordet »statlig».

I andra stycket i samma paragraf hade medicinalstyrelsen infört ett stadgande, att statsbidrag ej skulle utgå till person, som yrkesmässigt bedreve kreaturshandel, ej heller för sjukvård av hundar, katter eller i rävfarmer hållna rävar. Då emellertid för närvarande funnes och i fortsättningen antagligen komme att inrättas farmar för uppfödande av andra för pälsvarutillverkningen betydelsefulla djur än rävar och då stadgandet jämväl i övrigt syntes tarva ett förtydligande, ansåge sig statskontoret böra föreslå, att ifrågavarande stycke gäves följande ändrade avfattning:

»Statsbidrag utgår ej vid yrkesmässigt bedriven kreaturshandel, ej heller för sjukvård av hundar, katter eller i djurfarmar hållna djur.»

Slutligen torde — med hänsyn därtill, att riksstaten numera icke vore uppdelad i ordinarie och extra stat — i sista stycket i 5 § orden »extra» framför »förslagsanslaget» böra utgå.

Svenska distriktsveterinärföreningens styrelse har anfört, bland annat, följande.

Av medicinalstyrelsens utredning framginge, att utgifterna för djursjukvård — i synnerhet i vad avsåge resekostnaderna — kunde för djurägare i ringa förmögenhetsvillkor och boende på längre avstånd från veterinärstationen verka betungande, men att på kortare avstånd från veterinärens bostad kostnaderna i allmänhet vore så ringa, att de även av mindre bemedlade djurägare borde kunna bäras utan större svårighet.

Vidare framginge av utredningen, att de flesta av de hörda myndigheterna ansåge bidrag av allmänna medel böra utgå till gäldandet av större eller mindre del av mindre bemedlade djurägares djursjukvårdskostnader, samt att dessa bidrag borde helt påvilja staten och icke landsting eller kommuner.

Föreningsstyrelsen vore av samma mening och ville förtorda statsbidrag till nyssnämnda ändamål. Ett underlättande av de sämre lottade djurägarnas möjligheter att erhålla sjukvård åt sina djur kunde med all sannolikhet väntas medföra, att sjukdomsfallen komme tidigare under behandling, varigenom större utsikter förefunnes för botandet av de sjuka djuren och räddandet åt de enskilda djurägarna samt därmed åt landet av stora ekonomiska värden, vilka finge anses motsvara statens insatser för ändamålet. Att djuren genom

tidig vård besparades onödigt lidande vore även en synpunkt, som icke borde underskattas. Det syntes också vara riktigt, att, sedan staten övertagit kostnaderna för distriktsveterinärväsendet i dess helhet, också staten komme att ansvara för här avsedda bidrag. I och för bringandet av ytterligare hjälp, vilken syntes vara väl motiverad, vore dock intet att erinra emot genomförandet av en utav distriktsveterinären i Nysätra distrikt ifrågasatt anordning, att beträffande de alldeles obemedlade fattigvården i respektive kommuner skulle komma att svara för kostnaderna för veterinärs tillkallande i vad de överstege utgående statsbidrag.

Beträffande storleken av statsbidraget rådde bland de myndigheter, som yttrat sig, en mångfald olika meningar. Föreningsstyrelsen förmenade, att vad medicinalstyrelsen i 1 och 2 §§ av utkastet till kungörelse i ämnet föreslagit, innebure en god lösning.

Statsbidrag till utgifter för medicin hade av medicinalstyrelsen ansetts icke böra ifrågakomma. Säkerligen vore detta också riktigt i så måtto, att generell föreskrift om utgående av sådant bidrag icke borde utfärdas. Emellertid kunde djurägarens utgifter för nödvändiga läkemedel ibland vara högst avsevärda på grund av de stora doser, som för de större husdjuren och vid »massinsjuknanden» även för de mindre vore behövlige, om överhuvud taget användandet av läkemedel skulle löna sig. Föreningsstyrelsen syftade härvid främst på de i regel rätt dyrbara sera och vacciner, som alltmåra visade sig oundgängliga i djursjukvården, ävensom på särskilt dyra medicinska preparat. Kostnaderna för anskaffandet av sådana läkemedel kunde ibland springa upp till summor, som vore lika höga och vid besök på kortare avstånd från veterinärstationen t. o. m. flerdubbelt högre än sammanlagda kostnaden för veterinärarvode och resekostnadsersättning. Det syntes föreningsstyrelsen önskvärdt, att möjlighet skulle kunna beredas mindre bemedlade djurägare att i särskilt ömmande fall och under särskilda betingelser erhålla hjälp av statsmedel till dessa kostnaders bestridande. Antingen kunde härför behövlige föreskrift meddelas genom ett tillägg till 2 § i kungörelseförslaget eller ock genom särskild av Kungl. Maj:t utfärdad författning. Kanske vore det senare att föredraga, enär detta spörsmål berörde alla mindre bemedlade djurägare, icke blott dem, som bodde på längre avstånd från veterinärstation.

Utän att direkt vilja ingå på lämpligheten av de föreslagna maximigränserna — 2,000 kronor taxerat belopp enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt och 10,000 kronor taxeringsvärde å jordbruksfastighet — ville föreningsstyrelsen framhålla, att de maximigränser, som bleve fastställda, icke finge hållas alltför snäva, om den avsedda nyttan med kungörelsen skulle vinnas. Vidare förefölle det, med hänsyn till medicinalstyrelsens förklaring, att det här icke enbart vore fråga om sådana mindre bemedlade djurägare, som vore jordbrukare, utan även om andra, — t. ex. skogsarbetare, timmerdrivare m. fl. — vilka för sin näring eller sitt uppehälles skull hade husdjur, som om i 3 § borde införas ett maximitaxeringsvärde även för annan fastighet än jordbruksfastighet.

I fråga om sättet för statsbidragets rekvisiterande och utbekommande vore det med en viss tvekan föreningsstyrelsen ville ansluta sig till det av medicinalstyrelsen föreslagna sättet. Det torde nämligen kunna förutses, att fall komme att finnas dels där djurägare icke ägde exakt kännedom om sin taxering, dels där de försökte oriktigt bliva delaktiga av statsbidrag. Efter avgifven försäkran sluppe dessa djurägare att erlægga mera än »sin andel» av ersättningen till veterinären. När uppgifterna sedan vid granskning hos myndigheterna visade sig vara felaktiga med den påföljd att statsbidrag vägrades, kunde det för veterinären bliva svårt eller omöjligt att senare utav djurägaren utfå återstoden av honoraret. Endast under förutsättning av bestämd

föreskrift för djurägaren att inför veterinären klart dokumentera sin rätt till statsbidrag syntes därför veterinären kunna åläggas de skyldigheter, som vore angivna i kungörelseförslaget. Rent praktiskt syntes dock medicinalstyrelsens förslag innebära vissa fördelar framför andra förfaringssätt, och erfarenheten från läkarna hade enligt medicinalstyrelsens uppgift givit vid handen, att olägenheter av enahanda system icke försports.

Med instämmande i vad medicinalstyrelsen anfört därom, att veterinärtaxan tillkommit efter sakkunnig utredning med särskild hänsyn tagen till distriktsveterinärernas löneställning och icke krävde någon revision, ville föreningsstyrelsen dels fästa uppmärksamheten på att den nuvarande taxan blivit fastställd i enlighet med en inom distriktsveterinärlönesakkunniga avgiven reservation till lägre belopp än de sakkunnigas majoritet ansett vara skäliga, dels framhålla, att det här rörde sig om utredning och förslag till förbilligandet av djursjukvården för mindre bemedlade djurägare och detta endast för sådana boende på längre avstånd från veterinärstation samt att därför förslagen om generell sänkning av veterinärtaxan icke syntes föreningsstyrelsen höra hemma under denna fråga.

Den verkställda utredningen visar, att ett oförtydligt behov av lindring i *Departement- chejen.* mindre bemedlades kostnader för djursjukvård föreligger. Jag syftar härvid närmast på mindre bemedlade djurägare, som äro bosatta på ett mera betydande avstånd från veterinärens stationsort. Kostnaden för dylika djurägare torde mången gång vara nära nog oöverkomlig, och det kan icke anses lämpligt eller rättvist, att en djurägarers möjligheter att anlita veterinär skola i så stor utsträckning som nu är fallet vara beroende av tätheten i bebyggelsen å orten. Det säger sig självt, att veterinärdistriktet alltid måste bli relativt vidsträckt i glest befolkade trakter, varför ifrågasättande olägenheter icke heller torde kunna elimineras genom ytterligare utökning av antalet veterinärdistrikt.

De av medicinalstyrelsen angivna bidragsgrunderna finner jag i stort sett väl avvägda. Jag biträder alltså förslaget om att statsbidrag endast skall utgå för sjukbesök på längre avstånd än tio kilometer från veterinärstationen samt att bidraget skall utgå med tre femtedelar dels av den del av arvudet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del av veterinärens resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från veterinärstationen. Likaledes anser jag på av medicinalstyrelsen anförda skäl, att statsbidrag ej bör utgå till person, som yrkesmässigt bedriver kreaturshandel, eller till person, som är bosatt i stad, köping eller municipalsamhälle med egen veterinär. Jag biträder även medicinalstyrelsens framställning vad beträffar de djurslag, till vilkas sjukvård statsbidrag synes böra ifrågasättas. I enlighet med vad statskontoret anfört torde emellertid uttrycket »i rävfarmar hållna rävar» böra utbytas mot »i djurfarmar hållna djur».

Såsom förutsatts i utredningen och i de avgivna yttrandena bör — utom avståndet från veterinärstationen — djurägarens ekonomiska ställning vara avgörande för tilldelningen av statsbidrag till lindring av kostnaderna för djursjukvård. Jag kan emellertid icke biträda förslaget, att djurägare, för

vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor, skall vara berättigad till statsbidrag. Skulle ett visst taxeringsvärde medtagas i bestämmelserna om villkor för bidrag, borde detta givetvis gälla även för annan fastighet än jordbruksfastighet, enär det icke varit meningen att begränsa bidragen till att avse endast jordbrukare, men härtill kommer att taxeringsvärdet icke utgör någon tillförlitlig mätare på vederbörandes förmögenhetsställning, om ej samtidigt hänsyn tages till eventuell skuldsättning.

Lämpligast torde vara att som grund för bidragsbehovet lägga det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet utan hänsynstagande vare sig till taxeringsvärde å fastighet eller taxerat belopp enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt. Härigenom blir bidraget bättre avvägt efter behovet. Tages det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet som utgångspunkt, synes bidrag ej böra utgå, om detta belopp överstiger 300 kronor, vilket torde kunna anses ungefärligen motsvara en taxerad inkomst av 2,000 kronor i det stora flertalet fall.

Vad härefter angår medicinalstyrelsens förslag om inrättande av ett Kiruna veterinärdistrikt är jag ej beredd att nu taga ställning härtill utan torde denna fråga böra prövas i samband med styrelsens anslagsäskanden rörande veterinärstaten för budgetåret 1938/1939.

Det av medicinalstyrelsen beräknade anslagsbehovet, 50,000 kronor, giver mig icke anledning till erinran. Sedan riksdagen anmält sitt beslut i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag*
av ..... kronor 50,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.

Bilaga.

Medicinalstyrelsens förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård:

given den .

Kungl. Maj:t har — sedan riksdagen anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition gjorda framställning angående lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård — funnit gott förordna som följer:

1 §.

Statsbidrag utgår enligt nedan angivna grunder till bestridande av kostnaderna för sjukbesök, som av vederbörande distriktsveterinär eller av länsveterinär med praktikområde företages på avstånd, överstigande tio kilometer från veterinärstationen, inom sådant område, inom vilket en var av dem är pliktig att på kallelse tillhandagå med enskild husdjursjukvård.

Med sjukbesök förstås i denna kungörelse varje av ovan nämnd veterinär företaget, av kallelse föranlett besök i anledning av sjukdomsfall bland husdjur.

2 §.

Statsbidrag utgår med tre femtedelar dels av den del av veterinärarvodet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del av veterinärens resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från veterinärstationen.

3 §.

Berättigad till statsbidrag är djurägare, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor, för sjukbesök avseende vård av husdjur, vilka erfordras för djurägarens näring eller hushållsbehov.

Statsbidrag utgår ej till person, som yrkesmässigt bedriver kreaturshandel, ej heller för sjukvård av hundar, katter eller i rävfärmer hållna rävar.

Person som är bosatt i stad, köping eller municipalsamhälle med egen veterinär, är ej berättigad till ifrågakvarande bidrag.

4 §.

Vid sjukbesök, som i 1 § sägs, skall vederbörande tjänsteveterinär medföra blankett till försäkran avgiven på heder och samvete, att de i 3 § angivna förutsättningarna för statsbidrags erhållande föreligga. Det åligger veterinär

att tillfråga djurägaren, huruvida nämnda förutsättningar äro för handen. Därest så finnes vara förhållandet, har veterinären att lämna vederbörande tillfälle att underteckna blanketten. Har veterinären mottagit sålunda undertecknad blankett, må han av person, som nyss sagts, för besöket uppbära endast den del av arvudet och resekostnaden, som överstiger det enligt i 2 § angivna grunder beräknade statsbidraget.

Blanketter till försäkran, som ovan nämnts, avfattad i enlighet med av medicinalstyrelsen fastställt formulär, skola av samma styrelse tillhandahållas omförmälda tjänsteveterinärer.

5 §.

Statsbidrag rekvireras av vederbörande veterinär hos länsstyrelsen i länet.

Vid rekvisitionen skola fogas av veterinären upprättad specificerad räkning å den del av arvode och resekostnad, som enligt denna kungörelse skall gäldas av statsmedel, samt den i 4 § omförmälda blanketten, behörigen undertecknad.

Å räkningen skola angivas djurägarens namn samt plats och dag för besöket.

Sedan genom länsstyrelsens försorg den å blanketten tecknade försäkran blivit till riktigheten attesterad av vederbörande landsfiskal eller kommunalnämndsordförande, har länsstyrelsen att efter vederbörlig granskning pröva, huruvida och med vilket belopp statsbidrag må utgå samt att utanordna beviljat belopp till veterinären.

Över länsstyrelsens beslut, varigenom sökt statsbidrag vägrats, må klagan ej föras.

Utgift för ifrågavarande ändamål skall av länsstyrelsen avföras å det under nionde huvudtiteln uppförda extra förslagsanslaget till lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård.

6 §.

Har rekvisition av statsbidrag av länsstyrelsen icke bifallits, äger veterinären att avfordra djurägaren arvode och resekostnadsersättning. Tredskas den betalningsskyldige att gälda ifrågakommande belopp, njute veterinären för utbekommande därav handräckning hos överexekutor på sätt i 12 § av gällande veterinärtaxa stadgas.

Denna kungörelse träder i kraft den
vidare, så länge anslag för berörda ändamål anvisas.
Det alla etc.

och gäller tills-